



VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XXVII. évfolyam 5. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományörző online folyóirat * **2020. május**

A tartalomból:

Kedves Olvasók! A járványveszély miatti óvintézkedések következményeként kevesebb esemény történt az elmúlt időszakban városunkban. Ezért újságunk a megszokott 20 oldal helyett most csak 16 oldalon jelenik meg. Kérjük a Kedves Olvasók szíves megértését.

Kívánjuk, hogy minél előbb talpra álljanak a magyar családok, városunk és egész nemzetünk.

Szerkesztőség

3. IN MEMORIAM:
Pésóné Fekécs Imra

4. Civil sarok: Dr. Takáts József

6. „Virágos május hó,
Isten hozott!”



15. Fényképalbum



Isten áldja meg az édesanyákat!



A legáldottabb kéz a földön,
A te két kezed jó Anyám
Rettentő semmi szél in álltam
Közélgő létem hajnalán;
A te két kezed volt a mentőm
S a fényes földre helyezett...
Add ide, – csak egy pillanatra, –
Hadd csókolom meg kezedet!

Ez a kéz áldja, szenteli meg
A napnak étkét, italát
Ez a kéz vállalt életére
Gyilkos robotban rabigát,
Ez tette értünk nappalokká
A nyugodalmi percekét...
Add ide, – csak egy pillanatra, –
Hadd csókolom meg kezedet!

Hányszor ügyelt rám ágyam mellett,
Ha éjsötétbe dőlt a föld,
Hányszor csordúlt a bánat könnye,
Amit szememről letörölt,
Hányszor ölelt a szent kebelre,
Mely csupa, csupa szeretet! –
Add ide, – csak egy pillanatra, –
Hadd csókolom meg kezedet!

Ha megkondult az est harangja
Keresztvetésre tanított,
Felmutatott a csillagokra,
Úgy magyarázta: ki van ott;
Vasárnaponként kora reggel
A kis templomba vezetett...
Add ide, – csak egy pillanatra, –
Hadd csókolom meg kezedet!

Lábam alól, ha néha néha
El is tévedt az igaz út,
Ujjaid rögtön megmutatták:
Látod: a vétek szörnyü rút! –
Ne hidd, Anyám, ne hidd, hogy egykor
Feledni bírnám ezeket!...
Add ide, – csak egy pillanatra, –
Hadd csókolom meg kezedet!

Oh, hogy így, drága két kezeddél
Soká vezess még, adja ég;
Ha csókot merek adni rája
Tudjam, hogy lelkem tiszta még.
Tudtam, hogy egy más, szebb hazában
A szent jövőd nem veszett! –
Add ide, – csak egy pillanatra, –
Hadd csókolom meg kezedet!

(folytatás a 3. oldalon)



Orbán Viktor miniszterelnök bejelentését követően megjelent a Járvány Ellen védekezési Alapról és a Gazdaságvédelmi Alapról szóló kormányrendelet. A védekezés költségeinek fedezetére és átlátható elszámolására a kormány összesen három alapot hozott létre. Ennek megfelelően a költségvetés is módosításra került. Mint a bejelentésből már ismert, a kormány által biztosított járvány elleni védekezés központi tartalékát 378 milliárd forinttal, egy felülről nyitott előirányzattal módosították. Ez az összeg tartalmazza a pártok finanszírozásának csökkentését 50%-kal, a pénzügyi és banki szektortól elvárt hozzájárulást, ezen felül az önkormányzattól a központi költségvetésbe irányított gépjárműadót. Továbbá az egészségügyi szakdolgozók és védőnők korábban eldöntött béremelésének fedezetét 82 milliárd forint összegben. Ezzel a módosítással együtt bejelentésre került: **„turizmus megsegítésére felfüggesztik év végéig az idegenforgalmi adót.”**

A fenti intézkedések jelentősen érintik Gyomaendrőd Város Önkormányzatának költségvetését is, mivel a februárban elfogadott költségvetési rendeletünkben a betervezett gépjárműadó 32.500.000 forint volt, az idegenforgalmi adóba 7.500.000 forint befizetését vártuk. Sajnos ezen kívül számolnunk kell az ipaüzési adó egy bizonyos részének kiesésével is. A kalkuláció alapján ez az összeg elérheti a 20.000.000 forintot. Összességében jelen pillanatban 60.000.000 forint kieséssel számolunk. Az egyensúly megtartása érdekében önkormányzatunknak is meg kell vizsgálni a kiadási oldalt, valamint át kell gondolni a halasztható és nem kötelezően vállalt feladatok megvalósulását, esetleg újra ütemezését.

Polgármesteri javaslat alapján csökkenne:

- a Hivatal és Intézményei dologi kiadásai kb. 10%-kal. (13.555 e Ft)
- az Önkormányzat kiadása 26.300 e Ft-tal
- Önként vállalt feladatok kiadása 55.355 e Ft-tal
- Fejlesztésekre szánt összeg (amennyiben semmi nem valósulna meg: 309.050 e Ft)

A költségvetés módosításáról online formában tartott egyeztetést a Képviselő-testület. A frakciók elküldték javaslataikat, melyről a védekezés idején a Polgármester hozza meg a döntést. A KDNP frakció tagjainak közös véleménye, hogy a módosításra szükség van, de olyan tétel, melynek elvonása a város működését, ezáltal a lakosság biztonságát veszélyeztetné, ne kerüljön ki a költségvetésből.

A védekezéssel együtt járó óvintézkedések is új helyzet elé állították az önkormányzatot. Számos területen kellett átszervezni a munkát, meg kellett tanulni online formában ügyfelekkel foglalkozni, az apparátus egy részének otthonról dolgozni, megszervezni sok olyan feladatot, amelyre semmi tapasztalatunk nem volt, de a lényeg nem változhatott. Megoldottuk az arra rászoruló idős emberek mindennapi szükségleteinek beszerzését, a védekezéshez szükséges eszközök megvásárlását, -ez több mint ötmillió forint kiadást jelentett eddig a költségvetésben.

A koronavírus megjelenése minden korábbinál nagyobb összefogásra készítetett bennünket! Rengeteg felajánlás érkezett a lakosság részéről, vállalkozásoktól anyagi segítség az intézményeinknek, vagy a maszkok varrásában is nagyon sok ügyes kéz jeleskedett, akik ellenszolgáltatás nélkül készítettek jóval több, mint ezer mosható védőmaszkot. Ezek kiosztásra kerültek, részben intézménye-

inknél, részben pedig a lakosság körében.

Elmondhatjuk, hogy nehéz helyzetben ismerjük meg egymást, s tudjuk meg mire lehet számítani. Minden önkéntesnek hála és köszönet munkájáért, aki valamilyen formában részt vett a védekezésben. Most még azonban sok önfegyelemre van szükség! Mások iránt érzett tiszteletünket, összetartozásunkat azzal tudjuk legjobban kifejezni, ha betartjuk az Operatív Törzs kérését, és aki teheti, otthon marad!

Lehóczkiné Timár Irén
Alpolgármester

A Gyomaendrődi Települési Értéktár Albizottság beszámolója

A Gyomaendrődi Települési Értéktár Albizottság éves tevékenységéről beszámolót készít legalább két alkalommal és azt a Képviselő-testület elé terjeszti.

Az albizottság 2019 végéig 34 értéket vett fel a Települési Értéktárba, amelyet 2020-ban újabb három értékkel gyarapított. Az Agrár- és élelmiszergazdaság kategóriába Dr. Tóth Elek szilvanemesítő munkássága és az Endrődi káposztáslepény, a Kérészvirágzás a Körösökön érték a Természeti környezet kategóriába került be. A korábbi felterjesztések eredményeként a Békés Megyei Önkormányzat a „Magyar Autosex Tyúkgalamb” az „Endrődi csizmadia és cipész hagyományok” a „Körösmenti Táncegyüttes” és a „Knerek szellemi öröksége Gyomán” értékeket felvette a Békés Megye Értéktárába.

Jelenleg döntésre vár „Az Endrődi Tájház” a „Gyomaendrődi gyógyvíz”, „Endrődi Szóttesminták” értékek. Az idei évben az „Aranka Játékbaba Múzeum”, a „Dr. Tóth Elek szilvanemesítő munkássága” értékek felvételét kérte az albizottság a megyei értékek sorába.

Az albizottság kezdeményezésére, elismerő oklevelet kapnak azok a személyek és közösségek, akik helyi értékek gondozói. A helyi értéktár bizottság „A Gyomaendrődi Települési Értéktár értékei” címmel színes, 48 oldalas, 21*15 cm-es kiadványt adott ki, amely bemutatja a 2019-ig felvételre került értékeket. Az elmúlt év szeptemberében helyi értéktár bemutató pavilont rendezett be a Hagyomány, Érték Közösség címmel rendezett Megye-napon, Békéscsabán. A Megye nap a Békés Megyei Önkormányzat nagyszabású rendezvénye, amelyen Békés megye értékei, a hagyományok és a nemzetiségi kultúrája került a figyelem középpontjába. A Gyomaendrődi Települési Értéktár kiállítási pavilonját meglátogatta dr. Takács Árpád kormány megbízott, a rendezvény védnöke és Zalai Mihály a Békés Megyei Önkormányzat elnöke. Lehóczkiné Timár Irén alpolgármester, a helyi értéktár bizottság vezetője átvehette azoknak az értékeknek az okleveleit, amelyek 2018-ban kerültek a helyi értékek közé.

Az albizottság nyomon követi a korábban, magasabb szintre felterjesztett értékeket is. Ennek eredményeként átdolgozásra került a Knerek szellemi örökségével kapcsolatos felterjesztés, amely már a Hungarikum bizottság döntésére vár: A Kner dinasztia nyomdatörténeti és könyvművészeti munkássága címen kerülhet be a nemzeti értékek sorába.

Kedves Olvasó! Amennyiben az Ön birtokában is van olyan helyi érték, amelyet szeretne megőrizni az utókor számára valamelyik kategóriában, kérem, tegye meg javaslatát, gyűjtsük együtt Gyomaendrőd értékeit, ezzel is biztosítva annak fennmaradását!

Lehóczkiné Timár Irén elnök
Gyomaendrődi Települési Értéktár Albizottság

IN memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső ál munk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Timár Máté

Pésó Illés Béláné Fekécs Irma 1939-2020

80 évet élt. (Április 22-én lett volna 81 éves.)
Született: 1939. április 22. (Endrőd)
Mehalt: 2020. április 10. (Békéscsaba)



1939-ben született Hunya Mária (háztartásbeli) és Fekécs Sándor (napszamos) 6. gyermekeként. Nagyon szerette szüleit, iskolái végeztével azért is tért vissza Endrődre, hogy őket ápolhassa majd, ha kell. Sajnos rajongva szeretett édesapját ezután nem sokkal később el is vesztette.

Az általános iskolát és a gimnáziumot is itt helyben végezte határtalan szorgalommal, hiszen tudta, hogy csak akkor tanulhat tovább, ha ösztöndíjat kap, mert szülei nem tudják támogatni. Nyári szünetekben mindig dolgozott, hogy legyen pénze a következő tanévre. Nagyon büszke volt, mikor 1961-ben megszerezte családjából egyedülként a diplomát.

1961-től egy évig Dévaványán tanított, majd 1962-től végre itthon, Öregszőlőben dolgozhatott.

(Közben megismerkedett Pésó Illés Bélával, majd 1963. augusztus 20-án összeházasodtak. 2011-ig, férje haláláig éltek házasságban.

1970. május 8-án megszületett lányuk, Irma.

A következő nagy öröm az életében unokája, Zsoltika megszületése volt 1992-ben.)

1975-től már Endrődön a „nagy” iskolában tanított, a bekörzetesítés miatt. Összesen 34 évet dolgozott a

pedagógusi pályán szívvel-lélekkel. Nagyon fájt neki, mikor 1995-ben nyugdíjba kellett mennie, még nagyon szeretett volna dolgozni.

Az iskola hiányát az öregszerű emberekért, de főleg a gyerekekért folytatott munkájával pótolta. Kirándulások, Mikulást, Karácsonyt, Farsangot, Nőnapot, Majálist, Anyák napját, Gyermeknapot szervezett évtizedekig.

1995-ben létrehozta 5 helyi vállalkozó (volt tanítványai) segítségével az „Öregszerű gyermekekért alapítványt”, mellyel hátrányos helyzetű gyermekek egyetemi tanulmányait támogatták. Egész életében hitte, hogy onnan, a tanyáról is el lehet jutni bárhová, hogy megéri küzdeni, hogy van értelme a befektetett munkának.

1984-ben eredményes közművelődési tevékenységéért, 1990-ben kiváló oktató-nevelő munkájáért Művelődési Miniszteri dicséretben részesült. 1994-ben megkapta a Szolgálati Emlékérmét, majd 1996-ban a Gyomaendrődért Emlékplakettet. 2001-ben Az év gyermekbarátja dicsérő oklevélben részesült. Tagja volt a Magyar Vöröskeresztnek, a TIT-nek, a Földrajzi Társaságnak.

Volt kolléganőivel nagyszabású munkát végeztek, amikor az összes öregszőlői iskolának emlékoszlopot, emlékhelyet állítottak a volt diákok segítségével. Mindig szívügye volt, hogy ne vesszen el azoknak a pedagógusoknak, diákoknak, iskoláknak az emléke, akik olyan nehéz körülmények között is becsületes, a társadalom javát szolgáló emberek lettek.

Rengeteg terve volt még. Fotókat gyűjtött, visszaemlékezéseket az ország számos tájára szakadt volt diáktól, mert könyvben szerette volna rendezni ezen iskolák múltját.

Egész életét a szeretet, a mások iránti tisztelet és elfogadás jellemezte. Mindig csak adni akart, kapni soha. Egész életében pedagógus, tanár volt, a jóra, a szépre nevelő.

címlapról folytaás

Isten áldja meg az édesanyákat!

A legáldottabb kéz a földön
A te két kezed, jó Anyám!
Mindenki áldja közeledben:
Hát én hogy is ne áldanám?!
Tudom, megáldja Istenünk is,
Az örök Jóság s Szeretet! –
Némán, nagy, forró áhitattal,
Csókolom meg a kezedet!

Dsida Jenő: Édesanyám keze
(1924)

CIVIL SAROK

„Azt köszönhetem Varjasnak és Endrődnek, hogy milyen ember vagyok”

Interjú Dr. Takáts József irodalom- és eszmetörténésszel

A varjasi tanyavilágban nőtt fel, Szegeden irodalmat tanult az egyetemen, majd Pécsre költözött. Volt újságíró, alapított könyvkiadót, felelt az Európa Kulturális fővárosa pályázatáért, jelenleg a Pécsi Tudományegyetemen oktat. Dr. Takáts Józsefet kérdeztük életéről, munkásságáról, könyvekről, fociáról és arról, mit köszönhet szülővárosának, Gyomaendrődnek.

Gyomaendrődről Szegedre kerültél, ott jártál egyetemre, majd Pécsre telepedtél le. Az irodalom végig meghatározó tényező volt az életedben. Mi vitt erre a pályára?

Sok véletlen és sokféle kényszer alakítja mindenkinek a pályáját; lehettem volna (sőt, voltam) más is, mint irodalmár. Az alapvető lökést persze az olvasás, a könyvek, később a folyóiratok szeretete adta. A fociját leszámítva ma is, tízéves koromban is könyvtárban, könyvesboltban, antikváriumban, könyvvel a kezemben érzem, éreztem a legjobban magam.

És mi lettél volna, ha nem irodalmár?

Volt némi szervezőtehetségem is: irodalmi lapokat, könyvkiadót alapítottam; később Pécs „Európa kulturális fővárosa” pályázatírását vezettem. Ha jobban érdekelt volna a piac, a pénz, akkor könyvkiadó maradtam. A pályázatírás sikere elvezetett a kulturális menedzser-, illetve a várospolitikus-karrier küszöbére, de a dolgozószobám végül is visszahúzott.

Mit csinál egy irodalom- és eszmetörténész?

Mindenekelőtt sokat olvas, és nemcsak jó, hanem rossz könyveket is. Politikai eszmetörténészként minősíthetetlen színvonalú, aljas szövegeket is olvasnia kell. S aztán meg kell írnia, előadóként el kell mondania a tapasztalatait, hogy rávegyen másokat is egy-egy fontos, érdekes mű elolvasására, vagy épp ellenkezőleg: hogy lebeszéljen kétes, értéktelen szövegek olvasásáról. Voltaképpen irodalmi és politikai művek előolvasója vagyok.

Dolgoztál könyvkiadóként, rádióban, írtál könyveket, egyetemen tanítasz, feleltél a pécsi kulturális főváros projektért. Melyik feladat állt a legközelebb a szívedhez?

Valamennyi ideig mindegyik közel állt a szívemhez. Mielőtt a kis könyvkiadót alapítottam, folyóirat-szerkesztő is voltam; rövid ideig, a rendszerváltás idején újságíró is. Fiatalemberként szerettem többféle foglalkozást is kipróbálni. Ha sikerrel jártam egy-egy szakmában, akkor már kezdtem is keresni a következőt. Ám mivel pénzt is kellett keresnem, egy idő után állást kellett vállalom: ezért tartottam ki végül az egyetemi oktatás mellett.

Egyetemi oktatóként mi a legfontosabb mondanivalód a jövő nemzedéknek?

Talán hogy nincs „legfontosabb mondanivaló”, hanem sokféle fontos mondanivaló van. Az irodalom rendkívül sokféle életformát, értékrendet, emberfajta, érzelmi helyzetet állít elénk. A politikai művek többsége épp ellenkezőleg: egyfajta értékrend-



re, egyfajta életformára próbálnak rávenni bennünket. Én azt igyekszem sugallni a hallgatóimnak, hogy az irodalomnak van igazsága: a többféle mindig érdekesebb és előnyösebb, mint az egyféle.

Volt vagy van olyan példaképed, aki pályafutásod során inspirált, akihez útmutatásért tudtál fordulni?

Vannak, akik fiatalon mestert keresnek maguknak; belőlem hiányzott ez a késztetés. Nincs egy ember, akit példaképként meg tudnék nevezni, de sokaktól tanultam, sok embernek és sok könyvnek vagyok hálás. Akár azt is mondhatnám, senkinek sem volt annyi mestere, mint nekem, noha

nemigen voltam hű tanítványuk.

Az irodalom mellett a másik meghatározó terület az életedben a foci. Űzöd még a sportot?

Sajnos már nem. Tizennyolc éves koromig voltam igazolt játékos az endrődi ifi csapatban: Fülöp Imre bácsi volt az edzőm. Az utolsó nagypályás csapatomban, a Magyar Íróválogatottban ötvenöt évesen játszottam utoljára. Nagy, noha későn jött élmény volt az Íróválogatottal külföldön futballozni olyan régi legendás stadionokban, mint a Wiener SC vagy a Malmö pályája.

Ha már nem focizol, mit csinálsz szívesen a szabad időben, ha az irodalom és az egyetemi katedra engedi?

Focimeccseket és operákat nézek az interneten, s közben rendkívül szerencsésnek érzem magam. Aki a hetvenes években volt focikedvelő, legfeljebb néhányszor láthatta a televízióban a kor legjobbait játszani. Én hetente kétszer láthatom Messit. Aki a nyolcvanas években volt operakedvelő, nem vagy alig hallhatta a kor legjobbait énekelni. Én húsz *Don Giovanni* közül választhatok a Youtube-on, és bármikor megnézhetem-hallgathatom, hogyan énekel Cecilia Bartoli.

Mit jelent az életedben Gyomaendrőd, mit köszönhetsz szülővárosodnak?

Amíg ott éltem, gyerek- és kamaszkoromban, még két külön település volt Gyoma és Endrőd. Valójában a varjasi tanyavilágban nőttem fel, később Endrődre költözött be a családom. Azt szokás mondani, hogy az ember jelleme, lelki alkata gyerek- és kamaszkorában alakul ki. Ha ez igaz (én ebben nem vagyok biztos), akkor azt köszönhetem Varjasnak és Endrődnek, hogy milyen ember vagyok.

Mi az, amire Varjas tanított meg?

Az én gyerekkoromban a tanyavilág már elnéptelenedő volt; kevés gyerek volt benne. Mindenekelőtt arra tanított meg, hogy a magány nem rossz dolog. Hogy az ember leginkább magára van utalva, és ez is jól van így. Varjason lassan telt az idő és sok volt belőle. Arra tanított, hogy nem kell sietni. Ha körülnéztem, mindenfelé végtelen síkság látszott. Világos volt, hogy nagy a világ, s egyszer neki kell majd indulni, hogy megismerjem.

Fülöp Zoltán

Kedves Hunyiaiak!

Dr. Kiss-Rigó László püspök úr döntése alapján egyházmegyénkben, május 9-én szombaton estétől lehet bemutatni először nyilvánosan szentmisét. Hunyán május 9-én szombaton 17:45-kor májusi litániára, 18:00-kor szentmisére várom a kedves híveket. Május 10-én vasárnap a megszokott időben 11:30-kor tartjuk a szentmisét.

A szentmisék Hunyán május 9-től a szokott módon vasárnap 11:30-kor, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton pedig, 18:00-kor kezdődnek. Májusban a hétköznapi misék előtt 17:45-kor májusi litániára várom Önöket.

A hunyai plébánia hivatal a SZEMÉLYES ügyfélfogadást is újraindítja, május 12-e keddtől a szokott időben várjuk Önöket!

Továbbra is érvényben van a MKPK március 17-én kelt rendelkezése, miszerint a vasárnapi szentmisén való részvétel kötelezettsége alól felmentést ad, a magas járványkockázati korosztályba tartozó híveknek.

Dr. Kiss-Rigó László püspök úr jelezte, hogy a miséken óvintézkedéseket (pl. maszkviselés, távolságtartás) kell majd alkalmazni. Sajnos ezeknek az óvintézkedéseknek a részletes előírása lapzártán-kig még nem érkeztek meg. Ezekről a hunyai postaládákba, bedobott levélben értesítem majd Önöket. Illetve a templomi faliújságon is megtalálhatók lesznek ezek az utasítások.

Vegyük komolyan ezeket az előírásokat! A betartásuk mindannyiunk érdeke! Kurilla Béla és Sóczó Géza urakat felkértem ezen előírások ellenőrzésére, és betartatására.

A korlátozások alatt, az eredetileg megbeszéltek időben, -az önök jelenléte nélkül- elimádkoztam a megrendelt miseszándékokat, aki azt szeretné, hogy az ő jelenlétében is misét imádkozzunk a szeretetért, az személyesen velem egyeztetés miatt.

Az elmaradt imádságokat (betegek szentségének a kiszolgáltatása, feltámadási körmenet, húsvéti ételszentelés, imádság a jó termésért, stb...) Hunyán a korlátozások teljeskörű feloldása után tartom meg. Ez évben az egyházközségi vacsora nem kerül megrendezésre. A templombúcsú Hunyán -ha a járványhelyzet megengedi- június 28-án vasárnap a vasárnapi mise keretében kerül majd megrendezésre. Erre az alkalomra a szokásokkal ellentétben, vendégeket, zárandokokat nem hívunk, csak a hunyai híveket. Ha annyira nem javul addigra a vírushelyzet, hogy a hatóságok minden óvintézkedést megszüntetnek, akkor a Gyomaendrődieket is tisztelettel arra kérjük, hogy ne zárandokoljanak el majd Hunyára a templombúcsúra!

A plébánia és a hunyai templom fenntartása szempontjából is nehéz helyzetbe kerültünk. Mint tudják, a hunyai egyházközségnek semmilyen más bevétele nincs, mint a perselypénz, az egyházi hozzájárulás (=egyházadó) és a stóladíj. Sajnos nincs földünk, vagy egyéb vagyonunk, ami ebben a helyzetben bevételt hozna. Mivel most a vírushelyzet miatt egy ideig elmaradtak a hívek a miséről, ezért kiesett a perselypénz. A közüzemi számlák pedig ugyanúgy érkeznek, mint eddig. Kérem Önöket, most, hogy újra nyílik a templomunk, a szokásosnál is bőkezűbb perselyadományokkal szíveskedjenek segíteni hunyai plébániánk anyagi helyzetének a rendezését! **AZ EGYHÁZ, MINT ISTEN NÉPE MI VAGYUNK! ÉREZZÜNK FELELŐSSÉGET EGYHÁZKÖZSÉGÜNK FENNTARTÁSÁÉRT!** Arra kérem azon kedves testvéreket, akik például egészségi okok miatt, vagy a veszélyeztetett korcsoportba tartozásuk miatt továbbra sem jönnek el a szentmisékre, hogy állítsák be a bankjánál (minden internetes banki programban, illetve a bankfiókokban ez megtehető), hogy az az összeg, amit különben a perselybe bedobnának, illetve egyházadóként befizetnének, havonta rendszeresen átutalásra kerüljön a hunyai plébánia bankszámlájára.

A Takarékszövetkezetnél vezetett bankszámlánk száma az alábbi:

53200022-11042057 Szent László Király Plébánia

Előre is köszönjük!

2020. május 2.

Jakab Zoltán Tibor
plébániai kormányzó Hunya

HEGEDŰS BENCE

„REMÉLHETÜNK MÉG,
VAGY TOVÁBB TŰRJÜNK?”

EGY BÉKÉS MEGYEI TANYAKÖZPONT KÜZDELMEI AZ ÖNÁLLÓSÁGÉRT



„Remélhetünk még, vagy tovább tűrjünk?”

Egy Békés megyei tanyaközpont küzdelmei az önállóságért

Megjelent Hegedűs Bence könyve szülőföldjéről, Hunyáról, melynek hátoldalán a következő olvasható:

„Remélhetünk még, vagy tovább tűrjünk?” – tette fel a kérdést egy Békés megyei tanyaközpont lelkésze majd egy évszázaddal ezelőtt. Ez a mondat egy, a vidéki magányban elzárta élő közösség jajkiáltása volt az őt körülvevő világhoz. Egy olyan közösség, amely elszigeteltségéből minden áron ki akart törni, de anyaközsége a megértés helyett a legridegebb elzárkózással felelt. Azonban a tanyai nép nem riadt vissza az áldozathozattól, és saját erejéből, valamint nemes szívű jóakarók hathatós segítségével a fejlődés útjára lépett és fokozatosan megteremtette a maga számára az élhető feltételeket. Közben folyamatosan szembe kellett néznie az anyaközség által állított buktatókkal, de elszántságának köszönhetően igazát a Békés vármegyei majd az országos közigazgatás legmagasabb fórumain védte meg. A kitartó küzdelemnek végül meglett az eredménye: a közösség saját életet kezdehetett.

Hegedűs Bence gazdasági, valamint gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök végzettséggel rendelkezik. Évek óta részt vesz Gyomaendrőd, illetve Hunya társadalmi életében, kiállítások, konferenciák, emlékmű-kiállítások, jótékonyági vacsorák, stb. szervezése mellett korábban a *Városunk* Gyomaendrőd havilap főszerkesztői munkáját is végezte.

Egyik fő szenvedélye a helytörténeti kutatás, melynek témájában már több cikke is megjelent, de könyv formájában először publikál. Jelenleg a Békés Megyei Önkormányzat hivatalának munkatársa.

Szerkesztőbizottságunk nevében gratulálunk Bencének! Kívánunk jó egészséget, kitartást tervei megvalósulásához!

Katolikus oldal

MÁJUS: SZŰZ MÁRIA HÓNAPJA



Az év legszebb hónapja talán a május. Nem csupán azért, mert a természet ilyenkor a legvirágosabb, legillatosabb, hanem mert mi, katolikus keresztények ezt a hónapot az Isten szent anyjának, Szűz Máriának szenteljük. Május beköszöntével mindig eszembe jut az a szép Mária-ének, amit falumban, Pécskán énekelnek az esti májusi vecsernyék kezdetén: „*Virágos május hó, Isten hozott, Szűz Mária magának választott!*”

Ósi hagyomány ugyanis, hogy a májusi estéken ájtatosságra gyűlnek össze a hívek, hogy a tavasz legszebb virágaival pazarul feldíszített Mária-oltár előtt térdelve köszöntsék azt a szent Asszonyt, aki méltó volt az Isten Fiát világra hozni. Ilyenkor a Lorettói Litániát imádkozzuk, melyben szebbnél szebb megszólításokkal imádkozunk Szűzanyánk közbenjárásáért. Íme néhány ezek közül: *Bölcsesség széke, Örömlökoka, Igazság tükre, Mária aranyház, Magyarok Nagyasszonya... könyörögj érettünk!*

Mi az értelme mindennek? Több célja is van. Egyrészt kérni Szűz Mária közbenjárását. Annyi minden nyomorogtat bennünket, - sokszor talán több oldalról is: megélhetési gondok, családi viszályok, egészségügyi problémák, kilátás-

talanság, nélkülözés, - és még hosszasan sorolhatnánk. Ilyen és ehhez hasonló szükséghelyzetekben kérni akarjuk Égi Anyánk támogató imádságát. Bátorítólag hat ránk a Szent Evangéliumban a kánai menyegző története: Mária észreveszi a bajbajutott család gondját, és máris megy Jézushoz, hogy közbenjárjon értük. Jézus előbb úgy tesz, mintha nem foglalkoztatná a felmerült probléma, - de Mária unszolására végül is megtörténik Jézus első csodája: a víz borrá változik, így a lakodalmas családnak nem kell a borhiány miatt szégyenkeznie. Amikor az orgonailatú májusi oltárok előtt térdelünk, és feltekintve Szűz Mária képére, odatesszük anyai kezei közé mindennapi gondjainkat, a bennünket nyomasztó terheinket, hisszük, hogy a mi ínségünk iránt sem marad szájalom nélkül, és közben jár értünk, betegeinkért, családjainkért, szereteteinkért épp úgy, mint 2000 évvel ezelőtt a galileai Kánában.

De ne csak kérni jöjjünk Szűz Máriához. Nagy neveletlen-ség lenne részünkről, ha a kapott jókért, a kiesett kegyelmekért elfelejténénk hálát adni Istennek és az Istenszülő Szűznek. Ebben megint figyelmeztető tanítómesterünk a Szent Evangélium: amikor Jézus meggyógyítja a tíz leprást, és csak

egy, a szamaritánus jön vissza megköszönni, Jézus maga is rosszallóan megjegyzi: „Nemde tízen gyógyultak meg? Hol maradt a többi kilenc?” Nem, mi nem szeretnénk ilyen hálátlanok lenni... Bizonyára sokszor tapasztalhattuk már életünkben Szűz Mária közbenjárására Istenünk áldását, segítő oltalmát. S ha tudunk buzgón kérni, akkor tudnunk kell köszönetet is mondani. Tehát a májusi estéken hálát adni is jövünk Szűz Mária oltára elé.

S végül, de nem utolsó sorban tanulni is jövünk hozzá. Megtanulni tőle az erényeket: alázatot, Istenre figyelő lelkületet, Isten akaratába való belenyugvást, imádságos lelkületet, szeretetteljes, keresztény emberhez illő életet. Ezek az erények tették szentté, Isten előtt kedvessé Szűz Máriát, - és ezek az erények juttathatnak el bennünket is az életszentségen keresztül elnyerhető üdvösségre, ha nyitott szívvel szemléljük Égi Édesanyánk életét, erényeit, - és befogadókká is válunk ezek iránt.

Elkezdjük a májust, Szűz Mária szép hónapját. Kérjük együtt Szűzanyánk közbenjárását, adjunk hálát együtt a kapott jókért, és ami a legfontosabb: tanuljunk tőle, hogy az Isten szeretőinek megígért örök boldogságot elnyerhessük!

Czank Gábor
plébános

„Virágos május hó, Isten hozott,
Szűz Mária magának választott!”

„Maria, Maienkönigin,
Dich will der Mai begrüßen!”



Rajzok: Czank Gábor



Lelkemnek hő vágya szeretni Téged,
Örömben s bánatban szolgálni Téged,
Szívem, ó Mária, érted lángol s ég,
Kit szeretnünk adott az irgalmas ég!

Cz.G.
1998.



Drückt dich ein Weh' ?
Zur Mutter geh' ...
Und sag es ihr
Gern hilft sie dir!

Cz.G.
1998.



HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLÁBÓL

A Gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskola elnyerte az Oktatási Hivatal bázisintézménye címet

A Gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskola eredményes pályázata alapján elnyerte az Oktatási Hivatal bázisintézménye címet.

Részlet a pályázati kiírásból:

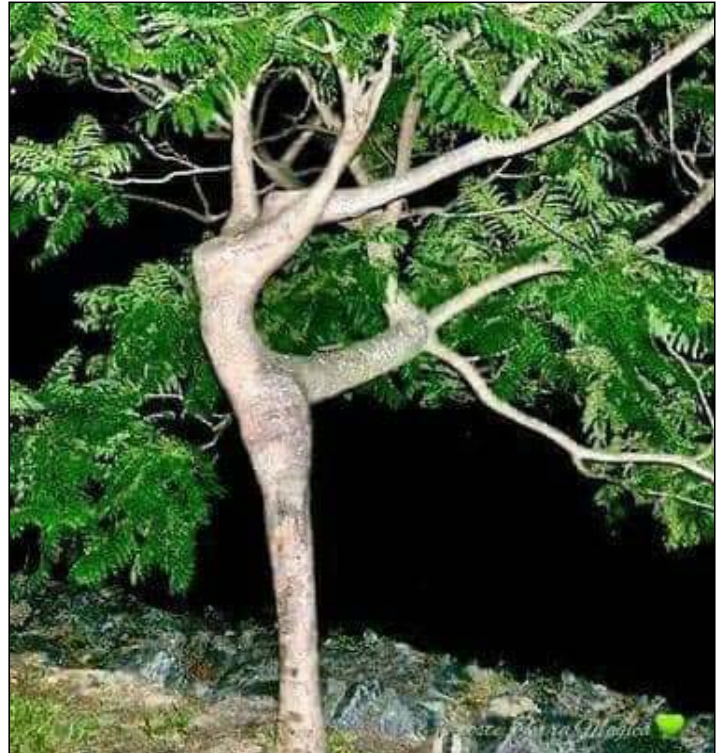
A „...pályázati eljárás célja, hogy az állami köznevelési közfeladat-ellátásban részt vevő intézmények közül kiválasztásra kerüljenek azok,

- pályázati eljárás célja, hogy az állami köznevelési közfeladat-ellátásban részt vevő intézmények közül kiválasztásra kerüljenek azok, akiknek a nevelő-oktató munkája során, mindennapi nevelési-oktatási, szakképzési és egyéb tevékenységeiben látványosan megjelennek a kor elvárásaihoz illeszkedő szakmai innovációk;
- akik az általuk folytatott tevékenység vagy tevékenységek tekintetében jó gyakorlatként követésre érdemesek és alkalmasak a hasonló típusú intézmények körében;
- akik minden érdeklődő intézmény számára elérhető, hozzáférhető módon helyet és lehetőséget biztosítanak műhelymunkák, bemutató órák, tanulmányi és tehetséggondozó versenyek, pedagógus továbbképzések számára, s így készek és képesek a hálózatos tudásmegosztás biztosítására helyben, vagy a partnerintézmény saját környezetében;
- akik bázisintézményi tevékenységükkel is katalizálják majd a pedagógiai szakmai közélet fejlődését.

A pályázati eredmények elérhetősége:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/pok/bazisintezmeny_palyazat_eredmeny/

Április 22-én a Föld napját ünnepeltük. Ebből az alkalomból egy szép költeménnyel köszöntjük bolygónkat. Vigyázzunk rá!



Aranyosi Ervin: Gondolatok a Föld napján

Ember, Óvd a Földet,
őrizd meg világod,
csodáld a sok zöldet,
kinyíló virágot!
Óvd az élő fákat,
tisztá levegődet!
Mit szemed csodálhat,
s feltölti tüdődet.

Védd az állatait,
s légy megértő gazda.
Figyeld, mire tanít,
s ne azt, mi a haszna!
Mind-mind téged szolgál,
csak együtt kell élni.
Ha nem pénzt hajszolnál,
nem is kéne félni!

Ó mindent megadna,
mire lelked vágyhat,
jutna és maradna,
s csak az önző vágyat,
azt nem támogatja,
hogy kincseket halmozz,
mert mind ingyen adja,
s nem várja, hogy tartozz!

Élj harmóniában,
legyél büszke része!
A lét áramában,
tiéd az egésze.
Becsüld hát a Földet,
úgy, mint jó anyádat.
Védd az üde zöldet,
óvd az élő fákat!

ASZTAG

- szabadban tárolt, tartósan összerakott, cséplésre vagy nyomtatásra váró gabona (elsősorban búza) -

Vedd a hazait! Véd a hazait!

Napról napra egyre többet foglalkozunk a COVID-19 megbetegedéssel, melyet a SARS-CoV-2 vírus okoz. Aggódva hallgatjuk a statisztikát, hogy a világon milyen állapotok uralkodnak és Magyarországon mennyi az esetszám, hányan vannak a gyógyultak és hány honfitársunk távozott el közülünk. Van, aki vállrándítással reagál, van, aki nagyon fél. A legtöbb ember igyekszik minél több információt beszerezni és véli, hogy a védekezések betartásával ő és családja elkerüli a bajt.

A megbetegítő hatáson túl, van, aki elveszíti a munkahelyét, a gyermekek az internet közvetítésével tanulnak, tehát az egészségügyi problémán túl a gazdasági kihatásait is megismerhetjük a betegségnek. Gazdasági válság, határozzuk meg újra a fogalmat. Él bennünk a 2008-as válság, melyet csak túlélünk. Mi is tulajdonképpen a válság? A világpiacomban megbomlik a rend, valamely termékből vagy szolgáltatásból több vagy kevesebb jelenik meg, mely a pénzre is vonatkozik. Aztán a piac szereplői korrigálják a csorbát és folyik tovább az élet. Most egy súlyosabb válság következik be, melyet a vírus igazgat. Egy olyan tényező, amit van, aki élőnek nevez, de neves kutatók nem tekintik élő szervezetnek, de ezekről már biztos sokat olvastak az érdeklődők.

Én a címhez szeretnék hozzászólni, melyet kölcsönöztem, illetve a válság kezeléséhez. Többen úgy gondolják, hogy elmúlik a járvány és minden visszatér a régi kerékvágásba, ott folytatjuk, ahol abba maradt. Mások azt mondják, teljesen más világ lesz. Én nem kívánok még állást foglalni, de azt a rengeteg tapasztalatot, ami felhalmozódik a tanulságok levonása céljából, hasznosítani kell. Mert nemcsak a gyermekek, hanem a szülők informatikai ismeretei is bővültek és az új ismeretek hasznosíthatók lesznek. Változott a családok élete, többet vannak együtt és a szeretet fogalma is át kell, hogy értékelődjön ember és ember között.

Végig kell gondolni az egyes embereknek, családoknak, hogy mivel járhatnak hozzá a válságból való kilábaláshoz, és itt érünk a címhez, ami a nagy gazdaságnak csak egy része, de egy fontos sarokkő. Egy olyan erőforrás, amivel bárki rendelkezhet. Természetesen nem a rossz példákra kell kiindulni. Nemrég olvastam, hogy valaki leírta a Facebook-on, hogy a piacon milyen drágán vett hagymát, burgonyát, és azt a hipermarketben lényegesen olcsóbban megkapta. Én inkább pozitív példákat szeretek. Városunkban egyre teljesebb a kínálat a piacokon,

mely ugyan a járvány alatt még nem állt helyre, de ezeken a szombati piacokon is szép a felhozatal és a viszonteladónál is fel van tüntetve az áron kívül a származási ország. Ha sokallom az árat vagy nem tetszik a portéka tovább állok.

A cím egy mozgalom jelmondata, mely mozgalomhoz bárki csatlakozhat. A ház körüli gazdálkodás a jelmondat második felébe illik, termeléssel is a hazait védem. Saját erőforrásaikkal gazdálkodva járulhatunk leghatékonyabban a válság okozta károk csökkentéséhez. Én, mint vidéken élő ember a forrásaink oldaláról tennék egy-két gondolatot. Többször írtam már ebben az újságban is, hogy Magyarország népességének két, három szorosát is képes lenne ellátni élelmiszerrel. A szövetkezeti időkben sikeres volt a háztáji gazdálkodás. Helyes lenne a vidéknek ismét visszavenni a vidék szerepét. Termeljünk házunk táján zöldséget, gyümölcsöt! Sokakban felvetődik a kérdés, de hogyan? Régebben az iskolákban egyértelmű volt az iskolakert, ezt is visszahozhatná a mozgalom. Lehet, a gyermek venné rá a szülőket, hogy ássanak fel egy darabot és vessék be. Nem kellene kényes kultúrákkal kezdeni. Egyszerűen természetes növények, a borsófélék, a bab, tök, cukkini és még lehetne sorolni. Visszatérhetne a téli iskola, ahol szakképzett emberek okítanak az érdeklődőket. Szépek a díszfák, de egy két gyümölcsfa hasznosabb. Sokan félnek a permetezéstől és a permetszerektől. Valamikor ellenáll, igaz kevesebbet termő gyümölcsfajták voltak. Ezek génbankokban fellelhetők, igény esetén szaporításuk megoldható.

Néhány gondolatot az állattenyésztésről is. Hajnalban, ha egy kicsit hallgatózik az ember, alig lehet kakasszót hallani, pedig a baromfitenyésztésre adottak a falusi udvarok. A galambtenyésztés kezd felfejlődni. Egy-két sertés is elférne vagy a nagy udvart fűnyírás helyett juh vagy kecske legelné le.

Gondolataim nosztalgianak tűnnek, de hangsúlyozom ez csak egy kis szelete a vidéki életnek és a mezőgazdaságnak. Nem mond ellent a precíziós gazdálkodásnak és a nagyüzemi állattenyésztésnek sem, csak visszaadna valamit a vidéki élet ízéből és saját termékek, termékek kerülnének asztalunkra.

Gyomaendrőd, 2020. 04. 28.

Várfi András
agrármérnök

FENYŐ FŰRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók, szegőlécek, gerendák, lambéria

TŰZIFA
bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.
06/70 513-95-14
A kondorosi úton, a vásártér után



METAL STOP KERÉKPÁRÜZLET ÉS ÉPÜLETGÉPÉSZET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz

- Tornádó elektromos kerékpárok,
- gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
- csövek, szerelvények.
- hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
- Led TV-k, porszívók
- háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
- szegek, csavarok, zárok, lakatok,
- fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
- ZÁRTSZELVÉNYEK, TÉRHÁLÓK, ESŐCSATORNÁK és FÜSTCSÜVEK kedvező áron!
- kerékpárok JAVÍTÁSA - SZERELÉSE! GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: (66) 386-909



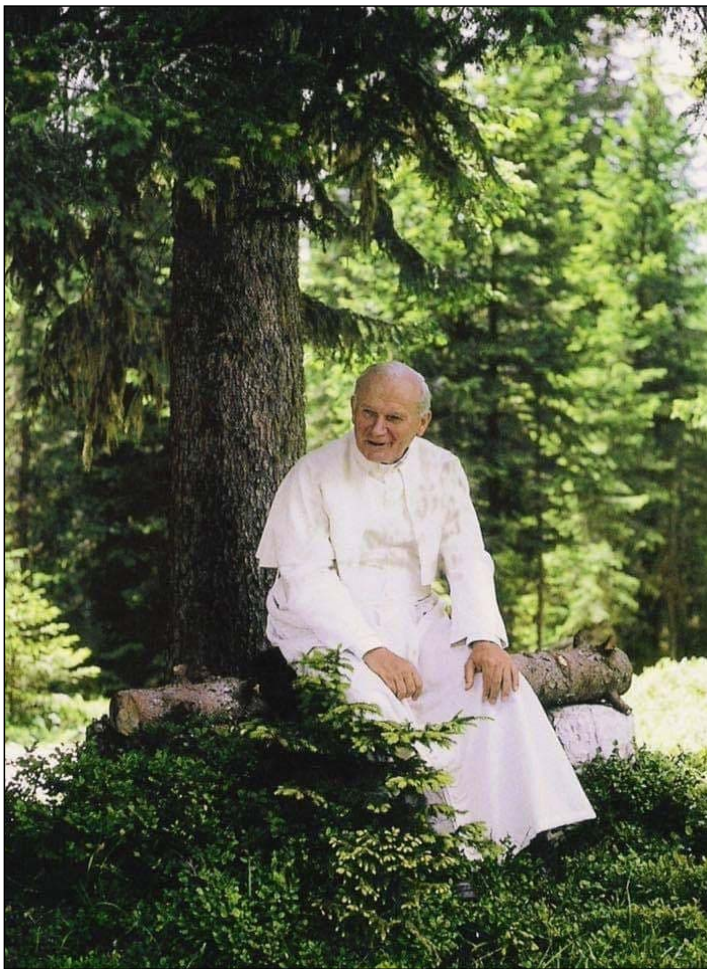
Hitelletőség! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

Trodalmi oldal



Rovatvezető: Polányi Éva

100 éve született Karol Wojtyła, II. János Pál pápa



Szent II. János Pál pápa (Wadowice, 1920. május 18. – Róma, 2005. április 2.) a katolikus egyház feje 1978-tól haláláig.

Krakkói érsekként írta a Húsvét vigiliája 1966 című versciklust, melynek részletével emlékezünk rá.

Invokáció, vagyis kiáltás az emberhez, akiben testet ölt a történelem

Hozzád kiáltok, Ember, Téged kereslek – akiben testet ölt az emberi történelem.

Hozzád megyek, és nem mondom: „jőjj”, csak egyszerűen „légy”,

légy ott, ahol nem látták meg az emberben az Embert, hogy lelke, szíve, vágya van és szenved és akarni tud, ott, ahol elnémították az érzelmeit és égett a legszentebb szemérem – légy te örök Szeizmográfja annak, aki láthatatlan, s mégis Létező. Ember, akiben együtt van minden emberi mélység és emberi nagyság, akinek bensejében nincs semmi teher és homály, csak szív.

Ember, akiben mindenki megleli a legtisztább szándékot és saját tetteinek gyökerét: élet és halál gyújtópontját az emberi sorsban,

Hozzád – Ember –, Tehozzád érkezem a történelem sekély folyamán, közel minden emberi szívhez, közel minden emberi gondolathoz (a történelem – gondolatok szövevénye és szívbénulás).

Az egész történelemben keresem a Tetteted, kutatom mélységedet.

A megsebzett fa története

A Fa így szólt:

ne félj, ha meghalok – ne félj meghalni velem,
ne félj a haláltól – nézd, újjáéledek: a halál
csak a kérget hántotta le.

Ne félj meghalni és újjáéledni velem! A jelet fátyol takarja.
Benne újjáéled minden –
és elveszi súlyát a gyümölcs.

A Fa átnyújtotta a gyümölcsöt Annak, aki beoltotta –
Belőlem fogtok élni, Belőlem, a Megsebzett Fából.

„Belőlem”, mondta a Fa – nem éreztem Őt idegennek,
eltűnt az ellentét érzése közöttünk
(talán először egyetlen pillanatra!)

Én elmentem, a FA megállt, átölelve a múltat és jövőt.

(Forrás: A bennem növekvő ige – Karol Wojtyła (II. János Pál pápa) válogatott írásai, Zrínyi Nyomda Kiadója, 1990, ford.: Balássy László)

Minden napra egy ima

Mennybemenetel
A Mennybemenetel
kétféle szemlélete

„Urunk Jézus fölment a mennybe és elfoglalta helyét az Isten jobbán” (Mk 16,19). A mai ünnep arra hív minket, hogy tűnődjünk el annak a misztériumnak a jelentésén, amelyet ünneplünk.

Mit jelent az, hogy Jézus fölment a mennybe? „Elfoglalta helyét az Isten jobbán”: ez a Mennybemenetel elsődleges jelentése. És



noha a kifejezés csak képletes, képzelettel kiszínezett, hiszen Istennek nincsen sem jobb, sem bal keze, mégis fontos krisztológiai üzenetet hordoz. A feltámadt Jézus mindenestül – teljes emberi létevel együtt – osztozott az isteni dicsőségben és vett részt Isten megmentő tevékenységében. Krisztus nem csak a fejünk: ő a Pantokrátor, akinek hatalma van mindenk fölött.

Ezeknek a kijelentéseknek a mi életünkben nagyon is konkrét értelme van, de van egy másik nézőpont, is, amely felbukkan a Mennybemenetel ünnepén és kifejezést nyer az Evangéliumban is „Tanúim lesztek... egészen a föld végső határáig” (ApCsel 1,8).

„Menjetek el az egész világra, és hirdessétek az Evangéliumot minden teremtménynek” (MK 16,15). Kötelességünk tanúságot tenni, és ez a kötelesség közvetlenül a hitünkéből fakad. Nem tehetjük meg azt, hogy megünnepeljük Jézus Krisztus felmagasztalását és közben életünkben nem kötelezzük el magunkat mellette, nem veszünk tudomást utolsó, legfontosabb parancsáról. A Mennybemenetel emlékeztet minket: annak, hogy Jézus már nem volt többé tanítványai körében és figyelmük középpontjában, megvolt az a célja, hogy teljesen átadta nekik a terepet. Most ők folytatják küldetését a történelem folyamán tovább, és azzal a lelkipásztori lelkesedéssel és misszionáriusi erőfeszítéssel teszik ezt, ahogy ő mutatta nekik – még ha munkájuk telve is van gyengeségekkel.

Nem véletlenül történt az, hogy az Apostolok Cselekedetei elbeszélése szerint röviddel ezután beköszöntött a Pünkösöd a Szentlélek ajándékával, aki elindította az Egyház hittérítésének történetét.

(II. János Pál Minden napra egy ima című kötetéből. J LX Kiadó, 1995.)



A Gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskola névadójának élete

**Kis Bálint életútja
(1828-1896)**



Jósvafőn született 1828. január 17-én. Elemi iskoláit édesatyja, Kis Dániel jósvafői tanító vezetése alatt végezte. 1837-ben a miskolci református gimnáziumba lépett, ahol négy évig tanult. Édesapja 1838-ban meghalt, ettől kezdve özvegy édesanyja, Dely Mária nevelte. Kis Bálint Losoncon végezte tanulmányait 6 éven át, eközben tanítókodott Hetényben és Alsó-Némediben, hogy eltarthassa magát. Később Debrecenbe ment tanulni. Az 1848-49-es szabadságharcban honvédként harcolt. A világosi fegyverletétel után Debrecenben folytatta tanulmányait.



1851-ben itt érte a gyomai református egyház meghívása felsőbb fiúosztály tanítói állásra. 1863-ig a IV-V-VI., 1863-1885-ig pedig az V. és VI. fiúosztály tanítója volt.

1885-ben gyakori betegeskedései miatt megvált állásától, és ebből az alkalomból érdemei elismeréséül a gyomai református egyház örökös presbiterré választotta. Nagy tudását bizonyítja a debreceni főiskola oktatókarának bizonyító levele, amelyből megtudhatjuk, hogy „dicséretes szorgalommal végezte a következő tudományokat, melyeket tanulni tartozott: magyar, német, latin, hellén, héber, nyelvészet, ó-közép, újabb és honi történettant, tiszta és alkalmazott mértant, természet, vegy- és ásványtant, észjogot, országlátant, egyetemes és honi jelenrajzot, jogtant, Szentirat magyarázási szabályokat, egyháztörténetet, gyakorlati lelkesztant.”

Kis Bálint 36 évig nevelt és tanított céltudatosan, kb. 1500 tanítványa szerette és tisztelte őt. Egyike volt azoknak, akik a modern pedagógia elveit elfogadta. Az értelem fejlesztésére helyezte a fő hangsúlyt, nem volt híve a könyvnélküli magoltatásnak. Ahol lehetett, szemléltetett; gyakran ő maga készítette a szükséges eszközöket. Tanítványait az olvasás szeretetére, az erkölcsös életre nevelte. Garzó Gyula akkori lelkipásztorban kiváló munkatársra talált.

A gyomai reformátusság egyházi, iskolai, kulturális felemelkedésének virágkorát élte tevékenységük idején. Kis Bálint nem alapított családot, de magához vette szegénységben élő rokonait, és gondoskodott róluk. Az iskola volt az ő otthona, akkor volt boldog, ha tanítványai között lehetett.

Egészségről-betegségről

Kedves Olvasók! A májusi internetes lapszámában szeretnék ismertetőt adni a zellerfogyasztás jótékony hatásairól, és egy kevésbé ismert gyógynövény tulajdonságaival és alkalmazási lehetőségeivel ismertettem meg Önöket. Remélem örömeük telik majd az olvasásban és közben hasznos ismereteket szereznek.

Zeller (*Apium graveolens*)

A zeller régóta ismert, Dél-Európából származó, egész Európában elterjedt gyógy-és fűszernövény. A görögök már az ókorban ismerték előnyös tulajdonságait, a kínai gyógyászat pedig a leghatékonyabb fiatalító növényként tartja számon. Európában a népgyógyászat a zeller gumóját, leveleit és szárát hasznosítja, Indiában és Kínában a növény magját nyersen fogyasztják, vagy belőle főzetet készítenek. Hazánkban a reneszánsz korban vált elterjedt konyhakerti növényé.



Zeller

A zellernek magas a nátrium tartalma, de nagy mennyiségben tartalmaz kalciumot, foszfort, vasat, magnéziumot, káliumot, A-, B1-, B2-, C-, K-vitaminokat és néhány nyomelemet is. Leveleinek illóolaj, flavonoid- és furokumarin tartalma megemlítendő.

A zellert a népgyógyászat több száz éve alkalmazza. Antibakteriális és gombaellenes hatása, így alkalmas húgyúti-és gyomor-bélrendszeri fertőzések kezelésére. Vízhajtó-, görcsoldó és idegnyugtató tulajdonságú, serkenti az alhasi-és kismedencei vérkeringést, a mellékvesék és az agyalapi mirigy hormontermelését; hörgőtisztító hatása, előnyös reuma és köszvény okozta ízületi fájdalmak kezelésében. A népgyógyászat afrodisziákumként régóta számon tartja.

A zeller alacsony kalória tartalmú (100 gramm növény energiátartalma: 6-20 kcal), így kedvező fogyasztása diéta idején is. Magas rost-, vitamin-és ásványi anyag tartalma hozzájárul az immunrendszer erősítéséhez és a koleszterin-szint csökkentéséhez, magas rost-és antioxidáns tartalma miatt fogyasztása daganatellenes ill.-megelőző hatású. Magas kálium tartalma miatt is vérnyomás csökkentő tulajdonságú. Antioxidánsok közül nagy mennyiségben tartalmaz A-vitamint, beta-karotint, luteint és zeaxantint. A zeller afrodisziákus hatása magas 5-alfa androsteron tartalmának köszönhető, ftalid tartalma következtében értágító-, vérnyomáscsökkentő, szedatív-és görcsoldó tulajdonságú. A zeller fogyasztása kismamáknál elősegíti a tejtermelést, bár óvatosan fogyasztható erős vízhajtó hatása miatt. A zeller levének alkalmazása során a növény erős vérkeringést fokozó, lúgosító-és méregtelenítő tulajdonsága érvényesül.

Vesebetegségben és zeller allergia esetén a növény fogyasztása nem ajánlott.

Alkalmási módozatai: vizelethajtóként leveléből vagy magjából 2 teáskanálnyit tegyünk 3 dl forró vízbe, majd 5-10 perc állás után szűrjük le az oldatot.

Téli időszakban almával, répával, narancssal együtt préselve fogyaszthatjuk. A zeller gyógyhatásai a növény nyers fogyasztása esetén érvényesülnek leginkább.

Szemvidítófű (*Euphrasia officinalis*)

A szemvidítófű vagy vigasztalófű neve Euphrosyne görög eredetű szóból származik, ami boldogságot jelent. Euphrosine az egyik gráciaként a báj, kellem és a jókedv jelképe. A szemvidítófű népies elnevezései: szemfű, vigasztalófű. Az ókori görögök úgy tartották, hogy a gyógynövény jótékony hatással van a szemre és a növényt



Szemvidítófű

szeretettel használó személy boldog és jókedvű lesz. A népgyógyászat a virág alakjából következtetett a növény szembetegségeknél alkalmazható jótékony hatásaira.

A szemvidítófű dombvidékeken, nyirkos erdőkben és réteken előforduló egynyári növény, más növények gyökeréből szerzett tápanyagokból él. Föld feletti virágos részét hasznosítják, melyet a virágzási időszakban, júliusban vagy augusztusban gyűjtenek.

A szemvidítófű nagy mennyiségben tartalmaz A-, C-, B-komplex, D-és E-vitamint, vasat, szilíciumot, jódot, rezet és cinket. A gyógynövény tannin tartalma miatt összehúzó hatású, iridoid-glikozid tartalma miatt gyulladásgátló tulajdonságú.

Alkalmazása jótékony hatású kötőhártya-és szemhéj gyulladás esetén, csökkenti a gyulladt szem nedvedzését, fényérzékenységet. A szemvidítófű kedvező hatású a szem kifáradásakor és kisebb irritációból eredő szemproblémák, szemszárazság kialakulásakor.

Az orvosi szemvidítófűből készült tea fogyasztása savtűlten-géssel járó gyomorhurut és puffadás esetén is ajánlott. Torokgyulladásnál toroköblögetőként, teája hőemelkedéssel járó arcüreggyulladás, köhögés és megfázás, szénanátha kialakulásakor is alkalmazható.

A szemvidítófű belsőleg alkalmazva fokozza a rövid-és hosszútávú memóriát, erősíti és nyugtatja az idegrendszert. Külsőleg sebfertőtlenítő hatású, tinktúrája előnyösen alkalmazható zsiros, korpás fejbőr kezelésére.

Tea formájában alkalmazva 1 teáskanál fűvet 2 dl vízzel forrázunk le, majd 10 perc állás után szűrjük le és fogyaszthatjuk az oldatot. A fáradt, gyulladt szem megnyugtatására a szemvidítófű langyos főzetét használjuk: 1 csapott evőkanál gyógynövényt 2 dl vízzel leforrázunk és 10 perc állás után borogatjuk a szemet.

A szem kezelése során javasolt a fertőzés elkerülése miatt steril, gyári készítmények alkalmazása.

Forrás:

Szemvidítófű, orvosi - HáziPatika.com

Zeller: hasznos gumója és levele - HáziPatika

www.hazipatika.com › ... › Zöldség-gyümölcs › Cikk

SPORT

Akár a kapuba is beáll az Év edzője

A Békés Megyei II./B osztályú labdarúgó bajnokságban az év edzőjének megválasztott trénerrel készült interjú a BEOL hírportálon.

„Nem egy vándormadár típus, labdarúgóként és immáron közel két évtizede edzőként is hosszú éveket tölt el egy helyen. Kocsis Zsolt öt évvel ezelőtt tért vissza Gyomaendrődre, azóta fokozatosan építi a csapatot, nagy részben helyi fiatalokra támaszkodva, melynek most arathatják le a gyümölcsét.

A megyei II. osztályú bajnokság B csoportjában az Év edzőjének megválasztott 49 esztendőes tréner labdarúgóként Gyomaendrődön és Szarvason az NB III.-ban is futballozott, majd 29 évesen úgy döntött, abbahagyja a játékot. Az edzői munka azonnal megtalálta, nagyon ideje sem volt gondolkodni, hogy felkérés után átvegye-e a Gyomaendrődi FC serdülő csapatának edzői munkáját.

– Körülbelül négy évig dolgoztam a serdülőkkel, amellyel végig dobogósok voltunk a megyei első osztályban, sőt a bajnoki elsőségre sem voltunk esélytelenek. Ezután átvettem az ifjúsági csapat irányítását, ahol meg is nyertük volna a pontvadászatot, de több fiatalra már a felnőtteknél számítottak – mondta az edző.

A váltás pillanata akkor érkezett el, amikor a város két egyesülete, a Gyomaendrődi FC és a Gyomaendrődi Barátság egyesült.

– Megkerestek Csárdaszállásról és két napon belül már ott dolgoztam. Sok játékos, aki már abbahagyta Gyomaendrődön, velem együtt kijárt Csárdaszállásra. A legfontosabb az volt, hogy ne hagyják abba a játékot. Már az első évben megnyertük a megyei III. osztályú bajnokságot, ám a feljutásra nem volt lehetőség. Szinte minden évben a dobogón végeztünk, és ha jól emlékszem, az utolsó évben újra aranyérmesek lettünk. A gyomaendrődi labdarúgás közben rossz irányba ment, többször is hívtak vissza, volt játékosársak is, akik ragaszkodtak hozzám, végül akkor tértem vissza, amikor a csapat kiesett a megye egyből. Úgy vállaltam el a munkát a felnőtt csapatnál, ha csak helyi fiatalokra alapozunk, majd idővel a Gyomaendrődi Gyermekekből labdarúgó Egyesületből kinevelt srácok is szerephez jutnak. Az idő most jött el, hogy innen is számítsunk tehetségekre, a 2004-es születésű serdülő bajnokcsapatból több játékosal is számolhatunk. Hunya Kristóf, Miklavicz Ákos és Szilágyi Bence már rendszeresen játszik a felnőtt együttesben. Egyszerűen öt évvel ezelőtt a túlélésre játszottunk, amatőr szinten működtünk, négy-öt játékos maradt csak a keretben. Azonban segítettek a régi nagyok, így az akkor már negyvenen felül járó Oravec Tamás, majd később a vidékről többekkel együtt hazaérkező, fiatalabb korosztályhoz tartozó



Gyomaendrődi FC - Kocsis Zsolt

Furka Zsolt, valamint az eltiltások miatt létszámában hirtelen megfogyatkozott nagyon fiatal csapatba visszatérő polgármester, Toldi Balázs is.

Amikor húsz évvel ezelőtt abbahagyta az aktív játékot, még nem sejtette, hogy alkalmanként húzamosabb időre is be kell szállnia, a tavaszi szezon első mérkőzésén, amikor kapusa betegsége miatt kényszerűségből a pályára „küldte” magát és kapusként(!) igyekezett helytállni (gólt sem kapott, csapata 3–0-ra győzött Kaszaperen).

Kocsis kitért a mai helyzetre is, amikor a koronavírus-járvány miatt minden sportág minden pontvadászata, így a megyei II. osztály B csoportja – ahol a Gyomaendrődi FC a második feljutó helyen áll – is szünetel.

– Szeretek, szeretünk focizni, éppen ezért nem is igazán tudjuk feldolgozni. Egyénileg lehet edzeni, s remélem, hogy megoldódik a helyzet. Nagyon nem szeretném, ha így fejeződne be a bajnokság – jegyezte meg Kocsis Zsolt.”

Fülöp Zoltán
forrás: BEOL

2. oldal

Hámas-Kőrös

Endrőd, 1940. május 15.

TÁRHÁZ

Endrőd népének régi hő vágya megy teljesebbé az elkövetkező hónapokban: még cséplés előtt felépül új gabona-tárháza.

Gróf Teleky Mihály földmívelésügyi miniszter döntése alapján a folyó évben Békésen és Endrődön épül új tárház-államköltés. A következő években Békéscsaba, Orosháza és Szarvas jut nagyobb méterű tárházakhoz.

Endrőd község képviselőtestülete május 10-én tartott rendkívüli gyűlésén — a dombszög előtti üres telket ajánlotta fel a tárház céljaira, melyet a kiküldött bizottság megnézett és megfelelőnek talált.

A községi képviselőtestület ezuttal a lakosság egyetemes érületének és örömeinek is méltó hangot adott, amikor jegyzőkönyvében

megörökíteni határozta el a jövővi miniszter: gróf Teleky Mihály Ünagyméltósága nevét és érdemes cselekedetét,

aki a tárház létesítésével a fejlődés és anyagi boldogulás levegőjéhez juttatta — ezt a 15.000 lakosu, eddig gyakran mellőzött, az értékesítés eszközeivel nem rendelkező, eltemetett nagy falut.

Bensőséges őszinte háláját tolmácsolja képviselőtestület **bajczai Beliczey Miklós**

főispán urnak, aki megyejárásában meglátta Endrőd község szörnyű helyzetét, hogy egyetlen megfelelő gabona-magtár sincs a faluban, holott Endrőd évi 4—600 vagonos buza kivitele már rég sürgette ezt, s hallgatva pártatlan igazságérzetére, Békés után Endrődöt javasolta a Miniszter ur figyelmébe és döntése alá.

Tiszteletteljes háláját fejezte ki képviselőtestület dr. vitéz **Ricsóy-Uhlarik Béla** miniszteri osztályfőnök urnak, aki állandó jóindulattal támogatta és segítette elő a község ismételt kérelmét, községünk nagynevű **diszpolgárának: vitéz Imrédy Béla** nyug. miniszterelnök urnak, dr. Schandl Károly titkos tanácsos urnak, Horváth Géza képviselő és Csernus Mihály apátplebános urnaknak, akik valamennyien pártfogolták községünket a tárház-építés megvalósításában.

Endrőd népe tudja, hogy mit jelent neki a tárház és ezért nem feledkezik meg sem rájáráskodása, sem közéleti magatartásában kiváló jótétéről. Tudja, hogy a Körös szabályozás befejeztével előző gabonáját vízen szállíthatja, s ez má-

zsánként mintegy 1 pengő többletet, a község lakosságának tehát évenként 40—50.000 pengő többlet-bevételt jelent. De nem kerülte el figyelmét azon értékes változás sem, hogy a tárházban felállítandó — magtiszító — rostán — átengedett tiszta vetőmag fokozza a nép termés-többletét és minőségi értékét is.

A hid mellett épülő rakodó messze vidék buzáját látja hajón szállítani, ami a község forgalmát és anyagi gyarapodását segítheti elő. Az előjáróság kérelme itt is meghallgatásra talált.

Ezt a rakodót is — gróf Teleky Mihály miniszter ur építeti —

említett pártfogóink közös kérelmére és a tárház forgalmának növelésére.

Népünk a választás idején azt hallotta a Miniszter urtól és nálunk Imrédy Bélától, hogy

„ a nép gazdasági megerősítése a kormány legfontosabb feladata és célkitűzése. ”

Most láthatjuk a tiszta, letagadhatatlan igazságot.

Nem nagyhangu, szenvedélyeket korbácsoló, tömegeket ámitó és félrevezető kijelentések és üres ígéretek használnak a népek, hanem tettek, letagadhatatlan valóságok, melyek nem egy-két embernek, nem csoportoknak, hanem az egész községnek áldásos hasznára válnak.

Ujjongó örömmel tesszük le a hó második felében a tárház alapköveit: községünk gazdasági fejlődésének legfontosabb pillérét. Isten áldása kísérje és jutalmazza mindazokat, akik reánk tekintettek, meghallgattak és segítségünkre jöttek!

Mi

együvé tartozunk!

Mi katolikusok annak az Anyaszentegyháznak vagyunk tagjai, amely az első pünkösdi napján alakult meg földi látható alakjában Szent Péter prédikációjára Jeruzsálemben. Ebben az Egyházban mi valamennyien testvérek vagyunk. A testvéreket összekötő nagy szeretettel kell tehát viseltetnie minden katolikusnak katolikus hittestvérel szemben. Ne mondjuk, hogy mi idegenek vagyunk egymás iránt. Ne nézzük tétlen, hogy tönkre megy a katolikusok lelke és elvesz egyik-másik hittestvérünk akkor, amikor meg tudnánk menteni. Ha egyemet nem tehetünk és cselekedetekre nincsen alkalmunk, hát legalább imádkozzunk mi katolikusok egymásért.

— Hogy milyen szép az, ha a katolikus nem tekinti idegennek a másik katolikus, kitűnik Kornéliusz Péternek, az XIX. század elején élt híres rézmetsző művésznek egyik útikalendriójából. 1814-ben ez a híres művész Németországból Rómába ment egy társával és közben Olaszország híresebb múzeumait látogatta meg abból a célból, hogy az ottani nevezetesebb festményeket tanulmányozza. Amikor utjukban Tiroln keresztülmentek, egy napon valamelyik kicsiny városkáinak vendégfogadóijában szálltak meg. Este, midőn már a kocsmába vendégek szétszedtek, és a házbefelék lefeküdt: készülték, látták, hogy a cselédség, a

háznak apraja, negyja összegyűl a kocsmaszobában. Mikor együtt voltak, letérdeletk valamennyien és elmondták közösen az esti imát.

Kornéliusz rajzolóművész nem volt ugyan vallástalan ember, de társával együtt annyira meglepődött ezen a közös esti imán, hogy az ivószoba sarkában, asztaluknál ülve végignézték és végighallgatták, anélkül, hogy résztvettek volna benne. Mikor vége volt az esti imának, a vendéglős elköszönt tőlük, de háznépeknek annyit mondott, hogy még egy szót — akar hozzájuk szólni, ámde nem bent, hanem valamennyien menjenek ki a kocsmaszoba elé.

Kornéliusznak föltűnt a dolog. Világos, hogy a vendéglős valami olyat akar mondani személyzetének és családjának, amit az ő jelenlétükben elhallgatott. Alighogy kimentek és becsukták maguk után az ajtót, odalopódzott, hogy meghallja, miről van szó.

A vendéglős ennyit mondott csak hozzátartozóinak:

— Ma este a lefekvés előtt mindegyiktek mondjon el egy Miatyánkot ezért a két fiatal emberért, akik imádság nélkül térnek nyugovóra. Ők is katolikusok. Imádkozzunk hát értük, hogy a lelkük el ne vesszen.

Ez a kedves szeretet és igazi felebaráti jóságból származó aggodalom nagyon meghatotta a művészt. Életében sokszor elmondta a kalandját és észrevehetőleg meg is szívelte. Bárhol tehetett valamit katolikus testvéreért, mindig készséges volt

HIREK

Uj plebános. Dr. Lindenberg János apostoli kormányzó a megüresedett csorvási egyházközség, uj plebánosul Glätz Mihály pápai kamarását nevezte. Az uj lelkipásztor korábban a nagyváradi püspök egyházmegyei-irodaigazgatója volt. Erdemes, tevékeny munkássága, kiváló képzettsége biztosítékot nyújtanak arra, hogy ismét kitünő lelkipásztort nyertek a csorvási katolikus testvérek.

Esperesi látogatás. Fetzer József pápai kamarás, az endrődi kerület esperesi-tanfolyója a közeli napokban Endrődre jön, hogy évi esperesi hivatalos látogatását és vizsgálatát végezze.

Iskolai látogatások. Kratoš Dezső szegedi polgári iskolai felügyelő a napokban meglátogatta polgári iskolánkat és felfelvizsgálta növendékeink oktatását. Az elmúlt hetekben Ringbauer Károly tanügyi tanácsos, kir. tanfelügyelő és Lovass József iskola-felügyelő tettek hivatali látogatásokat az endrődi iskolákban. Örömmel adjuk hírel, hogy az iskola-látogatók meglepedéssel látták tanerőink odaadó munkásságát és a növendékek szép tanulmányi előhaladását.

Békésvármegye törvényhatósági bizottsága május 25-én tartja évnegyedes szokásos közgyűlést. Minthalljuk, „többen” indítványozni kívánják az ármenesítő társulatok államiosítását.

Stefánia Szövetség endrődi fiók-intézete beköltözött új székházába. Az elnökség és községi előjáróság több tagjának jelenlétében Csernus Mihály apátplebános szentelte fel a nagyszerűen berendezett új hajlékot. Az anya és csecsemővédelem gyönyörű célját szolgáló egyesület Alapy Andor fáradhatatlan és odaadó vezetői munkásságát dicséri szép fejlődésében és értékes működésében. Készséggel adunk helyet azon örvedetes híreknél is, hogy vármegyénk új főorvosa serényen dolgozik abban, hogy az egészségvédő-ház építése teljes befejezést nyerjen és mielőbb megkezdje — a Stefániával párhuzamosan nép-egészségvédő nemes és hasznos munkásságát.

Megdráglult a dohány, emelkedett a forgalmi adó. E hó 9-én hajnalról kezdve az összes dohánygyárterményok megdráglultak 25 százalékkal. Ugyancsak emelkedett a forgalmi adó is, 3 százalékról négyre. A nyersanyag-gazdálkodási szempontok figyelembevételével emelkednek az asványolajtermékek, a sör, a villanylámpák és elektroncsövek, a szivarkapapír, a szivarkahüvely és az ecetsav adó is. Vátoztalan marad azonban a lisztforgalmi, a hús- és a cukor forgalmi adója, a margarín, étolaj, élesztő és cukor fogyasztási adója. Bizony ez minden vonalon újabb áremelkedésekkel fog jáni, nem hogy öröme az áruugrás, folyton anyagi nehézségekkel küzdő néprétegeknek.

80 évvel ezelőtt írták...

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK



Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Híába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”
(Juhász Gyula)*

GONDA VINCÉNÉ szül.: DINYA OLGA MARGIT volt gyomaendrői lakos, életének 82. évében 2020. április 7-én megtért Égi Atyjához.

KOLOH JÓZSEFNÉ szül.: GÁCSI GIZELLA volt gyomaendrői lakos életének 74. évében 2020. április 29-én egyházunk szentsegeivel megerősítve megtért Égi atyjához.

PÉSO ILLÉS BÉLÁNÉ szül.: FEKÉCS IRMA ANNA volt gyomaendrői lakos, életének 81. évében 2020. április 10-én visszaadta lelkét Teremtőjének.

SZABÓ VINCZÉNÉ szül.: KISZELY MARGIT volt gyomaendrői lakos, életének 87. évében 2020. április 24-én az Égi hazába költözött.

Sírhelymegváltási lehetőség Endrőd katolikus temetőiben!

A Szarvasvégi temető régi gyermekparcellájának szabad részein és a Központi temető köztemető melletti parcellájában is új sírhely-sorokat létesítettünk. A Szarvasvégi temető előnye, hogy belvizes időszakban is lehet koporsós temetést végezni magas fekvése miatt, a Központinak pedig az, hogy a sírhelyek a temető elején találhatóak. A sírhelyváltásról érdeklődni az Endrői Plébánián lehet munkanapokon délelőtt 9-től 12 óráig, vagy telefonon a 66/283-940-es számon, illetve az endrodi.plebania@gmail.com e-mail címen.



Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Fényképalbum

Egyházközségi farsangi vacsora 2003-ban



Anyák napja

Czank Gábor plébános úr rajzai

